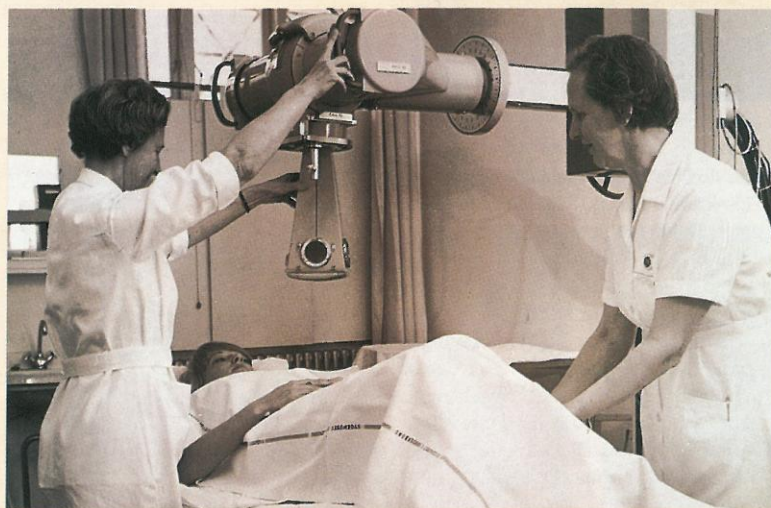

Den rationaliserede sygepleje vinder indpas

Redaktionen forsøger at bygge bro mellem det sundhedsfaglige og det fagpolitiske, men det er fortsat lægerne, som fører ordet.

Patient og to sygeplejersker i røntgenterapirummet på Kongevejshospitalet i Sønderborg, 1950-59.

Tidsskrift for Sygeplejersker, som Dansk Sygeplejeråds fagblad nu kaldte sig, udkom fra 1950'erne i nyt, større format. Det betød mere plads til sundhedsfaglige artikler ved siden af det omfangsrige foreningsstof. Hovedvægten lå stadig på det oplysende og fagpolitiske stof. En opgørelse over tidsskriftets kilder viser en øgning af skrivende sygeplejersker. Nu blev 55 pct. af de sundhedsfaglige

artikler skrevet af Dansk Sygeplejeråds egne medlemmer. Derimod var lægeandelen faldende: kun 21 pct. havde forfattere med medicinsk embedseksamen mod 42 pct. i de forudgående år. Det kan betragtes som udtryk for en øget selvbevidsthed og professionalisering. Noget radikalt brud med fortidens sygeplejefaglige ydmyghed var der ikke tale om. Men det ændrede indhold af standsbevidstheden var mærkbart, når der sammenlignes med tilsvarende tilkendegivelser 10 år tidligere, hvor indsendere

til fagbladet glædede sig over "Kaldet" og rollen som kvindelig "Mellemand" i sundhedsvæsenets urværk.

Den forsigtige drejning i mere offensiv retning må fortolkes på baggrund af eksterne konflikter om løn og arbejdsforhold. Konflikten kulminerede i forslag om kollektive opsigelser, men aktionerne blev afblæst af Dansk Sygeplejeråds ledelse til fortrydelse for mange medlemmer, der ikke mente, man udnyttede den mærkbare mangel på sygeplejersker i tilstrækkeligt omfang.

Sygeplejerskemangelen blev ikke afhjulpet, og kritiske medlemmer fandt det derfor galgenhumoristisk, at standen i 1954 opnåede den ære, at WHO's World Health Day blev fejret under mottoet "The Nurse, Pioneer of Health." Begivenheden affødte nogle af tidens få referencer til sygepleje i Ugeskrift for Læger og andre medier, som hyldede Florence Nightingale og hendes "beundringsværdige" efterkommere. De fleste læger accepterede nu, at vejen til bedre sygepleje var "bedre uddannelse og at gøre arbejdet mere kvalificeret." Men ugeskriftet stillede samtidig bekymret spørgsmålet: "hvem skal saa udføre det ukvalificerede arbejde, og vil det kunne udføres ligeså godt af mindre kvalificerede?"

Sygeplejersken fulgte op med en artikelserie om "rationalisering af patientplejen" baseret på udenlandske erfaringer fra USA, England, Brasilien, Schweiz og Sverige. Der var almindelig enighed om, at konsekvensen af den medicinske udvikling var specialisering og uddelegering af rutinearbejdet til sygehjælpere: "Man konstaterer bl.a., at sygehjælperen er en kendsgerning, hvilket atter fremhæver sygeplejerskens forøgede admini-

Det w-formede storhospital i Glostrup med sengeføjle på ni etager bliver taget i brug. Her hovedindgangen, 1958.

Foto: Dansk Sygeplejehistorisk Museum/
K. L. Foto

Foto: Dansk Sygeplejehistorisk Museum

Hver arbejdsdag på sengeafdelingen sluttede med, at dørene til sygestuerne blev åbnet, hvorefter der blev sunget aftenang, en salme, for patienterne. Her på mandsafdelingen på Haderslev Amts Sygehus, 1956.

Foto: Dansk Sygeplejehistorisk Museum

Menighedsøster på sygebesøg et ikke nærmere angivet sted i Sønderjylland, 1954.

Foto: Dansk Sygeplejehistorisk Museum/Nordisk Pressefoto

Skolelæge og -sundhedsplejerske sætter Mantoux-test på eleverne på Zahles Pigeskole, København, ca. 1955.

strative og undervisende opgaver. Endvidere angives sygeplejerskens centrale plads i samarbejdet med medicinalpersonalet, socialrådgivere, diætetikere, sygeplejeelever og sygehjælpere, og dermed antyder man hendes mangeartede opgaver og de talrige krav, der stilles til hendes kundskaber, færdighed og indstilling." [1953; 53: 250]

De skrivende sygeplejersker hilste gennemgående den "rationaliserede sygepleje" med glæde og forventning. Kun på et punkt kunne der spores betænkeligheder: Sygeplejerskerne risikerede at fjerne sig fra de egentlige plejeopgaver for i stedet at indtræde i rollen som arbejdsledere og formidlere af tværfagligt samarbejde. Disse fremtidsvisioner kom siden til at præge standens konfliktfyldte søgen efter en sundhedsfaglig identitet. Men i 1950'erne var debatindlæggene stadig få, selvom redaktionen søgte at bygge bro mellem det sundhedsfaglige og det fagforeningsfaglige gennem øget fokus på medlemmernes egne erfaringer. Redaktionen søgte at inspirere til debat med en serie artikler om sundhedsfarer ved sygeplejerskearbejdet, men paradoksalt nok var det ikke sygeplejersker, men læger, der førte ordet. Det eneste læserindlæg, der umiddelbart efterkom redaktionens opfordring til videregivelse af lokale sygeplejefaglige erfaringer af sundhedsfaglig art, var en artikel med overskriften "Fremskridt på Bispebjerg hospitals afdeling F," hvori indsenderen glædede sig over "farver paa gangen" og bedre indløsning af de fire uafvendelige krav til god patientpleje: "rum, ro, renlighed og regelmæssighed."

I RADIOEN

Fredag d. 6. oktober 1950

Kvindernes eftermiddagsprogram.

Kl. 14—14.20:

Besøg på det nye kvindekollegium i Århus.

Lis Møller.

Kl. 14.20—14.30:

Tager husholdningen for lang tid?

II. Madlavning.

Husholdningslærerinde Else Overgaard-Andersen.

Lørdag d. 7. oktober 1950

Kl. 15.50—16.20:

Kvindernes eftermiddagsprogram.

Teori og praksis.

En udsendelse om unge ægteskaber.

Lis Møller.

Kl. 19.45—20.10:

Den gamle huslæge.

Læge Arnold Skovgaard.

Ugens Strikkeopskrift

Damejumper m. rund bortebrave.
Str. 42.

30 fed garn III eller IV: Pinde nr. 2½ og 3. 3 knæper.

Forstykket: Slå 130 m. op på de fine pinde og strik rib 2 r. - 2 vz. 6 cm. Skift pinde og strik glatstriking. Tag 1 m. ind på begyndelsen af hver p. til der er 108 m. tilbage. Nu tages 1 m. ud i hver side på hver 4. p. til der er 148 m. Når arbejdet måler 32 cm lukkes først for 8 m. i hver side, så tages 2 m. sammen på begyndelsen af hver p. til der er 114 m. Når arbejdet måler 38 cm lukkes for de midterste 20 m., og hver halvdel strikkes for sig. Luk for 4 m., så for 3 m. og tag så 2 m. sammen på hver p. mod halsåden, til der er 15 m. tilbage. Strik lige op til ærmegabet måler 18 cm. Luk af. Den anden side strikkes modsat.

Amtssygehuset i Herning.

En stilling som vikarassistent ved kirurgisk afdeling er ledig hhv. den 1. februar og den 1. marts 1950. Løn i henhold til overenskomst. Ansøgning sendes til sygehusets kontor.

Kolding sygehus

søger til 1. februar en natassistent til med. afd. Løn er D. S. R.'s lønregulativ. Der er pensionsordning ved fastansættelse. Ansøgning med anbefalinger snarest til overlæge Lou.

Holstebro Amtssygehus.

En vikarassistent søges til kirurgisk afdeling til februar eller marts. Løn efter D. S. R.'s lønregulativ. Ansøgningen stiles til bestyrelsen og sendes til oversygeplejerske K. Kristensen.

Vikarassistenten.

Ved Skanderborg amts- og bysygehus er pr. 1. februar 2 vikarassistentstillinger at besætte. Løn i henhold til D. S. R. Ansøgning bedes snarest indsendt til oversygeplejersken.